

Oud en nieuw leren

2007-05-25 13:30:36

Als je maar lang genoeg wacht, wordt alles wat nieuw is op een dag vanzelf oud. Alhoewel, soms kun je lang wachten. Zo stamt doceren ofwel het overdragen van kennis door middel van het gesproken woord uit de tijd dat voor het eerst boeken gedrukt werden. In die tijd was een boek zo duur dat je niet iedere leerling er een kon geven. Daarom ging er iemand voor de klas staan met een boek om de anderen voor te lezen wat er in stond. Maar dit terzijde.

Waar hebben we het over?

Of je het nu een discussie, een debat of een discours noemt, het wordt de hoogste tijd dat we het gesprek over onderwijskwaliteit zuiverder gaan voeren. Dat begint er mogelijk mee dat als we het over 'nieuw leren' hebben, we de inhoud ook daartoe beperken. Het gesprek over nieuw leren zwabbert vaak van links naar rechts en raakt allerlei onderwerpen, die er mogelijk zijdelings mee te maken hebben: arbeidsomstandigheden van docenten of hun professionele bagage, schoolorganisatorische randvoorwaarden, veranderingen in de samenleving, andere competenties van jongeren of het ontbreken van competenties die ze nodig hebben op school, onderwijsbeleid, de motieven om te veranderen et cetera. Relevante onderwerpen, maar ze vormen niet de kern van het nieuwe leren en ze raken ook niet de keuze die we vanuit leerperspectief moeten maken bij het inrichten van ons onderwijs.

Onmisbare bouwstenen

Het zal ons nooit lukken een nieuwe onderwijsinrichting te realiseren, waarin we geen gebruik maken van de bouwstenen van het oude leren. Ik noem er vijf, die onmisbaar zijn bij iedere vorm van algemeen vormend onderwijs:

- 1 doelgerichtheid met daarbij behorende toetsen;
- 2 expliciete aandacht voor waarden en normen, waarmee we de samenleving leefbaar houden;
- 3 structuur in de organisatie van het leren;
- 4 discipline en standvastigheid bij het realiseren van gestelde leerdoelen;
- 5 hulp van de volwassene aan de leerling bij leren en de zorg voor het kind.

De kern van het oude leren

In het oude leren is kennis opnemen door de leerling en dus kennisoverdracht door de docent fundamenteel. Anders gezegd: de volwassene vertelt de onvolwassene hoe de werkelijkheid eruit ziet. Deze neemt die informatie tot zich. Bij die opvatting van leren en de daaraan gekoppelde manier van onderwijzen, past een werkelijkheidsbeeld dat redelijk vast ligt. Een leerling die zich afvraagt waarom deze leerinhoud tot hem komt, wordt geadviseerd deze vraag aan de leraar te stellen. Diens antwoord is standaard: 'Omdat dit voor jou en voor ons allemaal de werkelijkheid is'. Terzijde, en overigens helemaal terecht, vinden aanhangers van het oude leren dat leren niet gemakkelijk is, zeker als het om het realiseren van schoolse leerdoelen gaat. Zonder orde, discipline en structuur kom je bij schools leren nergens.

De kern van het nieuwe leren

In het nieuwe leren gaan we ervan uit dat de werkelijkheid complex is, niet standaard en niet eenvormig. De werkelijkheid overdragen is dus ook niet gemakkelijk. Het leren kennen van die werkelijkheid is een proces van kennis vergaren, die vergaarde kennis verbinden met wat je al wist, vond en kon en er vervolgens mee leren omgaan in allerlei situaties. Leren betekent ook dat je je leert aanpassen aan veranderingen in de werkelijkheid.

Verder is nieuw leren gegrondvest op dezelfde bouwstenen als oud leren. Is er dan geen verschil tussen oud en nieuw leren?

OVC ..onderwijs vernieuwen met gezond verstand

Oud en nieuw leren

Jawel, wel degelijk. Door de andere opvatting over hoe leren gaat en waar leren betrekking op heeft, ontstaat de ruimte het leren voor leerlingen inspirerender te maken. Daarmee is de grote uitdaging geformuleerd die we ons stellen bij kwaliteitsverbetering van ons onderwijs: geïnspireerder leren van leerlingen in schoolse situaties te realiseren.